

תורה האור החיים הקדוש

פרשת נצבים-וילך תשפ"ו

פניני חסידות

על פי דברי רבינו

משה רבינו הוכיח את ישראל למדות חולשתו

לא אוכל עוד לצאת ולבוא זה' אמר אליו לא תעבור את הירדן הזה. (לא, ב).

עוד נתבאר בסמיכות זה' אמר אליו למאמר לא אוכל וגומר, להודיע נאמנות עבודתו לבורא ברוך הוא, שהגם שלא יוכל עוד לצאת ולבוא - אם יאמר אליו ה' עבור את הירדן יהיה מתאזר ועומד ומשמש להכניסם לארץ, ולא היה נמנע מצד שלא היה יכול לצאת ולבוא, אלא שה' אמר אליו לא תעבור וגומר.

רבינו מפרש את דברי משה לישראל שהגם שאין בו כבר יכולת לצאת ולבוא, מכל מקום אילו היה ה' מצווה לעבור את הירדן ולהכניס את בני ישראל אל הארץ היה אזור כח ועושה זאת, ורק משום שה' אמר אליו שלא יעבור את הירדן אינו מעבירם.

ובספר 'ערוגת הבושם' עה"ת הביא דברי רבינו, וכתב בזה"ל: 'ויש ליקח מזה מוסר השכל, שבניין הנהגת הציבור ולהורות לעם דרכי ה' לא יהיה אדם שפל רוח לאמר מי אנכי שאצא ואבוא לפני העם הזה, אלא צריך שיגבה לבו בדרכי ה', וכמו כן לא ירף אדם מחמת תשורת כחו או מחמת חסרון שלמותו וחלישות דעתו, אלא אפילו אם אינו יכול לצאת ולבוא מכל מקום יתחזק לבו, והחלש יאמר גבור אני. והראיה ממושה רבינו, אי לאו דאמר לו השי"ת לא תעבור היה מתחזק לעבור לפניו אע"ג שהגיע כבר למדרגת לא אוכל עוד לצאת ולבוא. וזה נרמז בכונת המדרש תנחומא 'אין וילך אלא דברי תוכחה', דבענין דברי תוכחה להורות לעם ה', צריך שיהיה בבחינה זו'.

ובאותה דרך פירש גם בספר 'קרבן לדוד' את סמיכות הפסוק הקודם 'וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל', למה שהמשיך ואמר 'בן מאה ועשרים שנה אנכי היום' וגו', שהנה כתב רבינו בחיי שמושה רבינו ע"ה הלך אצל כל אחד ואחד מישראל לנחמו על מותו. וא"כ יש לומר שעל זה אמר להם 'בן מאה ועשרים שנה אנכי היום לא אוכל לצאת ולבוא', ורצה לעוררם שהכל תלוי ברצונו של האדם, ואין שום תירוץ וטעם להתנצל ולפטור עצמו שאין בידו לעשות רצון אבינו שבשמים, 'שהרי אתם רואים שאני בן מאה ועשרים שנה, ואף על פי כן אני הולך כל היום בלי שום עייפות'.

ומן הענין להסמיך לזה מאמר האדמו"ר מביאלה זצ"ל בעל 'חלקת יהושע' על מאמר הגמרא 'האי מאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דנוקין': פירוש, הכלל בעניני תורה ומצוות אונס רחמנא פטריה, אבל האי מאן דבעי למהוי חסידא - יקיים תורה ומצוות באופן דמילי דנוקין שבהם הכלל הוא 'אדם מועד לעולם', ואינו נפטר בטענת אונס.

פניני אור החיים

וְהָיָה בְּשִׁמְעוֹ אֶת דְּבַרִּי הָאֵלָּה הָאֵת וְהִתְפַּרַּךְ בְּלִבּוֹ לֵאמֹר שְׁלוֹם יְהִי לִי כִּי בְּשִׁרְרוֹת לִבִּי אֵלֶךְ. (כט יח).

קשה, מהי הכוונה "לאמר". ועוד, מהו הנתנית טעם שאומר "כי בשרירות לבי אלך". ויש לפרש, דהרי אמרו חז"ל דעיקר השבועה חלה על ידי מחשבת הלב. ואם האדם נשבע ולא קיבל את השבועה בלבו בלב שלם - אינה שבועה. ומעתה יבוא האדם ויאמר, שהגם שמושה רבינו השביע את כלל ישראל, וענה גם הוא "אמן", עם כל זה, הוא יבטל השבועה בלבו, שיכוין בלבו שלא לקבל על עצמו את השבועה. וזו הכוונה "והתברך בלבבו", שהוא יתפאר בעצמו "בלבבו" - 'בשביל לבו' שלא לקבל השבועה. כי "בשרירות לבי אלך" שעיקר השבועה בלב, והשבועה לא חלה. ואומרת התורה, שעל זה שלא רצה לקבל את השבועה ייענש בעונשים חמורים.

וְהָיָה כִּי יָבֹאוּ עֲלֶיךָ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לְפָנֶיךָ (לא).

יש לפרש, על פי מה שאמרו חז"ל, חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, ולכך אמר "והיה" לשון שמחה - שהאדם צריך לשמוח ולברך, על כל הדברים האלה - בין על הברכה ובין על הקללה. עוד מדויק, שבתחילה אמר "והיה כי יבואו עליך", ובהמשך נאמר "אשר נתתי לפניך", ועל כך כותב רבינו: והצצתי וראיתי מה נעמה חובת הקודש אשר חבב אלוקינו אותנו. דתחילת הפסוק מדבר מהברכה, ולכן אמר "והיה כי יבואו עליך", אבל בקללה יהיה רק "לפניך", ולא יבואו ממש על האדם.

וְהִשְׁבֹּתָ אֶל לִבְּךָ בְּכָל הַיּוֹמִים אֲשֶׁר הִדִּיחָה ה' אֱלֹקֶיךָ שְׁמָה (לב).

קשה, שלא פירש הפסוק במה ישוב אל לבו. ויש לפרש, שעל ידי שיתבונן שהוא גולה ונידח בכל הגוים, ויאמר ללבבו, ראה מה גרמו מעשי הרעים, ויידע כי רע ומר עוזבו את ה', מתוך כך יתעורר לתשובה. ואם יבוא היצר הרע ויאמר לאדם - הרי יש הרבה אומות בעולם שהם בגלות, ואין הוכחה מזה שכלל ישראל חטאו. על זאת אומרת התורה, שהאדם יתבונן שהם פזורים "בכל הגוים" - שאין גלות כגלות ישראל, אשר נתפזרו בארבע רוחות העולם.

לֹא־הִבֵּה אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ לְשִׁמְעַם בְּקִלּוֹ וּלְדַבְּקָה בּוֹ כִּי הוּא תַּיִךְ וְאַרְךָ יָמֶיךָ (כז).

יש לפרש הכוונה "חייך" - הוא עולם הזה, ו"אורך ימך" - לעולם הבא, שגם בעולם הזה, אם הוא חי ללא שמירת המצוות, חיו אינו חיים, וכלשון רבינו: כי מה לאדם חיים, אם לא רצונו יתברך.

"פלאי החיים"

חידות נפלאות בעניניו של האור החיים הקדוש

נערך על ידי העשפניג
הרה"ג דוד נחמאד שווארץ שליט"א,
ע"ס יד העשפניג, וי"ר עכ"פ פלאי התורה

שלימות התשובה - העלאת מידת האהבה להשי"ת

הבעש"ט הק' זי"ע, על לשון הכתוב (ויקרא כ, ז) "ואיש כי יקח את אחותו חסד הוא", מעולם החסד האהבה של העריות חסד הוא, מעולם החסד שהוא עולם האהבה האלוקות היא נטולה, וצריך אתה לברור מן הרע ולקשרה אל השורש כנ"ל, ולא למשוך אחר הרע שבתוכו. וכן בכל המדות גם כן עיקר העבודות הוא כך, שעל זה מצפה משיח צדקינו שנבא לזו המדרגה לברר ניצוצות הנ"ל, שזהו סוד הבירור לברר הטוב מן הרע שמלוכש בו על ידי השבירה.

ומדברי רבינו עולה עוד, שהעלאת מדת האהבה אל השי"ת, אינה נצרכת רק בכדי להנצל מן החמדות והתאוות הרעות, אלא זו היא שלימות דרך התשובה ותיקון המידות. ודברים אלו נתבארו באריכות בספה"ק פרי הארץ שם על דברי הגמ' (ר"ה יז, א) 'כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו', שנאמר (מיכה ז, יח) "נושא עון ועובר על פשע" וכו'. וזה לשונו: פירוש 'מעביר על מדותיו' הוא, שלא לעשות כפי התחייבות מדותיו, אבל הוא מעביר ומשנה מדותיו וכו', שהרי מדותיו הראשונים הם עדיין בתקפם וגבורתם וכו', וזהו שאמרו רז"ל 'כל המעביר על מדותיו מעבירין ממנו כל פשעיו', שכן בלשון 'מעביר ראשון ראשון' אמרו רז"ל, 'ועון עצמו אינו נמחק', מפני היותו עדיין מתחיל להעביר על מדותיו שלא לעשות כמעשיהם, אבל עדיין המדה עצמה לא נמחקה מאתו לשרש אחריה, לכן מדה כנגד מדה מעבירין לו פשעיו והעון אינו נמחק, עד שיגמור תשובתו הרמחה לעקור המדה מעיקרה מלהשתמש בה בגשמיות בלתי לה' לבדו, זהו הנקרא תשובה שלימה באותו פרק באותו מקום וכו', והעון עצמו נמחק מעיקרו.

ומעין זה כתב עוד במקום אחר (פר' כי תשא): שאף כאשר אדם אינו חוטא במעשה, מכל מקום, יתכן ששורש העון אינו נמחק מליבו, ורק אם יזכה להתענג על ה' כאותו התענוג והדביקות שמשיג בגשמי היותר דבוק אליו וכו', וכן בכל מדה ומדה להתקשר אליו ית' כאותו ההתקשרות שיש לו בגשמי, בזה מתעלים כל מדותיו אליו ית', ושורש העון בעצמו נמחק מלבו, ומתעלים כל ההתקשרות בגשמיים.

"ומל ה' אלהיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך למען חיית" (ל, ו). כתב רבינו: יש להעיר, אחר שאמר למעלה 'ושבת עד ה' ושמעת בקלו', מה מקום לומר עוד "ומל ה'" ... אכן, לפי מה שפירשתי בפ' נשת כי תבוא בין בענין הברכות בין בענין הקלות שיש ג' דברים כלליות במצות ה': א'. היא עסק התורה. שנית, שמינת מצות לא תעשה. שלישית, קיום מצות עשה. לזה קשבא לומר תקון התשובה סדר שלשיתם ... וכן נגד שמינת מצות לא תעשה אמר "ומל ה' וגו' את לבבך" וגו', וידוע כי ערלת הלב הוא עשות רשע ואהבת הרשע שילבו של אדם מחמדתו, וכן נגד אמר "ומל וגו' לאהבה את ה'", פירוש, שתלביש את האהבה אשר תהיה בך התכן בריאתך בנעימות ידידות חבת אלקיך. עכ"ל.

בדברי רבינו מבואר, שהדרך למילת ערלת הלב - החמדה והתאוה לעשיית מעשי רשע - היא על ידי שיעלה את מידת האהבה שתיכן בו הבורא, ויהפוך אותה אל צד הקדושה, להרגיש את נעימות ידידות חבת השי"ת.

ודברים אלו המה מעיקרי תורת החסידות, שכל המידות וכוחות הנפש ניתנו לאדם כדי שישתמש בהם לקדושה, כמו דאיתא בספה"ק פרי הארץ (פר' כי תשא): 'זוה כל האדם, שלא להשתמש במדות לפעולות הגשם, כי לא הקרה ה' לפניו אותה כי אם להזכיר בשם ה' ולהתדבק עמה בשורשה עד אין סוף, כי אחרי ידיעתו שמדות נפשו הם עולמות ואורות עליונים וכו', איך ישתמש עמהם להנאת גשמית וחיי שעה'.

וכן איתא בספה"ק מאור עינים בשם מרן

חידוד א'

איך יתכן, אדם שהשביעו אותו על איזה דבר וענה אמן על השבועה אבל בלבו הוא ביטל את השבועה (ולשית רבי עקיבא בשבועות דף כ"ו ע"א - השבועה מבוטלת, כיון שצריך שיהא פיו ולבו שווים), אם עשה 'בהיפך' ממה שהשביעו אותו, הוא יענש בעונש יותר חמור מאשר זה שענה אמן וקיבל עליו את השבועה גם בלבו ואחר כך עבר עליו?

מקור לתשובה: אור החיים הק' בפרשת השבוע עה"פ פן יש בכך וגו' שורש פרה ראש ולענה.

חידוד ב'

כתוב במדרש תנחומא (תולדות ז') - שאין הקדוש ברוך הוא מייחד שמו יתברך על החיים, ואף לא על הצדיקים. היכן מצינו שהקדוש ברוך הוא כן מייחד שמו על אנשים חיים?

מקור לתשובה: אור החיים הק' בפרשת השבוע עה"פ וה' הוא ההולך לפניך וגו'.

בין כל המשיבים תשובה נכונה לאחת החידות,
בפקס 15388556981 או בדוא"ל מכון 'מבאר הפלאות'
q222678q@gmail.com יוגרלו:

2 זכויות בסך 100 ₪

2 זכויות בסך 50 ₪

2 זכויות על סט מפואר
מספרי המכון למורשת אור החיים הקדוש.

שימו לב: על כל תשובה נוספת נכנסים להגרלה פעם נוסף.

הודעה חשובה

ההגרלה בין כל המשיבים לחידות של חודש אלול
יתקיים בשבוע הבא, ושמות הזוכים והתשובות
לחידות - יפורסמו בגיליון הבא ראש השנה תשפ"ו.

בס"ד אנו נמצאים בשלבי עריכת
פרויקט ענק על ספה"ק "אור החיים"
עם הרבה גילויים והוספות נפלאים.

מי שיש בידו איזו הערה, הוספה, קושיא וכדו' בדברי
רבינו, מתבקש לשלוח אלינו לזיכוי הרבים, ויפורסמו
בעלון ובספר, לפי הענין.

פרטי המכון
כתובת: סוקולוב 9 כניסה ב' ב"ב | פקס: 03-5796398
מייל: torat6398@gmail.com

החיבור שלך לרבינו 'אור החיים' הקדוש זי"ע והפצת תורתו הק'

- שיעורים יומיים קצרים וברורים בספה"ק אור החיים באידיש ובעברית
- הדפסת וחלוקת ספרי האור החיים הק' המסוגלים לשמירה והצלחה
- תפילות והזכרת שמות בציון רבינו הק' ע"י ראש המכון בכל שבוע
- הוצאת והפצת גליון שבועי במשנת רבינו הקדוש לזיכוי הרבים
- כולל להוראה "כנסת ישראל", כשמו ובדרכו של ישיבת רבינו הק'
- כולל "ליל שישי" ללימוד ספה"ק "אור החיים" על הפרשה

לפרטים והשתתפות במפעלות הקודש בקו מורשת אור החיים: **0733713620**

שער התורה

♦ ללמוד וללמד ♦

צריך גם ללמוד וגם ללמד:

יד. במצות תלמוד תורה יש שני חלקים, האחד הוא ללמוד בעצמו, והשני הוא ללמד לאחרים, ועל כל אדם מוטל שני החיובים יחד, הן ללמוד והן ללמד (טו).

המלמד לאחרים יזכה להתעלות בכוחות עצמו:

טז. ושכרו של מי שמלמד תורה לאחרים, שלאחר הסתלקותו מן העולם, לא יודקק לטובת המלאכים שיוליכו אותו לישיבה של מעלה, רק יזכה ללכת בכוחות עצמו, בזכות השתדלותו ללמד לאחרים (טז).

♦ חשוק וחשק ♦

צריך ללמוד מתוך חשק התורה:

טז. צריך האדם ללמוד בחשק גדול [נ], באופן שבעודו לומד, לא יסתפק בזה, ויתאווה בנפשו ללמוד עוד, ודבר זה יוכיח שהוא אוהב את התורה וחפץ בה (יז).

עד שיהיו רגליו מוליכות אותו לבית המדרש:

יז. וכל כך צריך להיות חשקו של האדם אל התורה, עד שימשך מעצמו ללימוד התורה, ויהיו רגליו מוליכות אותו לבית המדרש ללמוד, מרוב אהבה וחשק (יח).

♦ לשמור ולעשות ♦

עיקר הלימוד צריך להיות על מנת לעשות:

י. עיקר עסק התורה צריך להיות, שילמוד על מנת לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי התורה הזאת, וזהו הלימוד המובחר ביותר (יא).

גם מי שכבר קיים כל המצות צריך ללמוד:

יא. ומכל מקום אין מצות תלמוד תורה תלויה ועומדת בשמירת המצוות, כי גם מי שכבר שמר וקיים את כל מצוות ה' מחוייב לעסוק בתורה, ואל יאמר האדם שמאחר וכבר קיים את כל המצוות, שוב אינו מחוייב ללמוד, כי מצות תלמוד תורה היא מצוה הנוהגת תמיד (יב).

גם מי שלמד הכל מחוייב לחזור:

יב. ולכן אפילו מי שכבר למד הכל כמה וכמה פעמים, והוא זוכר את כל לימודו, מחוייב הוא לחזור על תלמודו ולהמשיך בתלמודו, כי זאת חוקת התורה, שיהיה האדם עוסק בתורה בכל מצב (יג).

מטרת השכחה היא להגביר החשק:

יג. אמנם כדי שיוכל האדם להתחזק ולהרבות בתלמוד תורה, וכדי שלא יתמעט חשקו ורצונו ללמוד, לכן ברא הקב"ה את מידת השכחה, כדי שעל ידי זה יוכל בעינו ללמוד, גם לאחר שכבר למד כמה פעמים (יד).

מקור השפע

(טו) 'אור החיים' (ויקרא כו, ג): 'עוד ירצה כי צריך האדם בקיום מצות התורה ב' דברים, הא' ללמוד לעצמו, והב' ללמד לאחרים, דכתיב ולמדתם אותם את בניכם, ושנתם וגו'... ללמוד וללמד לשמור ולעשות'.

(טז) 'אור החיים' (ויקרא כו, ג): 'עוד יתבאר על דרך מה שאמרו בפרק השוכר את הפועלים... סימן להכיר כסאו של רבי חיא, בהליכתו מגן עדן של מטה, לישיבה של מעלה, שהיה עולה מעצמו, ולא היה צריך למלאכים להעלותו... באמצעות השתדלות בתורה ללמוד וללמד'.

(יז) 'אור החיים' (שמות טו, כו): '...לרמו להם שיהיה עסק התורה בחשק גדול, שהגם שעודנו לומד יתאוה ללמוד עוד, וזה יגיד שאינו שבע וקץ בלמודו'.

(יח) 'אור החיים' (ויקרא כו, ג): 'עוד ירצה, על דרך שאמרו ז"ל... שהיה דוד חושב לעשות ענינים ורגליו מוליכין אותו מעצמם אל בית המדרש, לרוב החפץ והרצון והרגילות בדבר'.

צינור השפע

[ב] וכך מעיד רבינו על עצמו בהקדמת ספרו 'חפץ השם': 'דע לך אחי, כי כל מה שלמדתי בחיי, לא היה אלא מאהבת ה' ומחשק התורה'.

שבת קודש בהיכל רבינו הק'

הזכירה וההזמנה לשבת צריך להתחיל מיום ראשון

"זכור את יום השבת לקדשו. ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך. ויום השביעי שבת לה' אלוך". פירוש שזכרנו מיום ראשון, ולזה הקדים המאמר, כי מן הראוי היה להקדים ולומר שש ימים וגו' ואחר כך יאמר זכור, אלא נתכוון לומר שהזכירה תהיה מיום ראשון, על דרך אומרום ז"ל (מכילתא) שכל יום יאמר היום יום א' בשבת וכו', פירוש ובה יקדשו ולא יטעה בו. גם ירצה, "לקדשו" לשון הזמנה, על דרך אומרום ז"ל (ביצה טז א) מחד בשבת לשבא'.

יתרו כ

לפני שבת יכין עצמו לקדושת שבת וייצא כחתן לקראת כלה

"ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת". עוד ירצה על דרך אומרום ז"ל (יומא פא ב) שצריך להוסיף מחול על הקודש, ולא לימנע ממלאכה אחר שיגיע ויתנוצץ יום השבת, אלא צריך להכין עצמו בקדושת שבת,

1. גם בשבת ימי מלאכה תעבד את השי"ת: כתב בספרה"ק אור המאיר (פרשת בחקותי): מצאתי כתוב בספר אור החיים בשם הרמב"ם, "שש ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך, וביאר 'שש ימים' ימי חול 'תעבד' עבודת בוראך, אפילו בעשות כל מלאכתך שאי אפשר זולתם, עם כל זה 'תעבד' עמם גם כן עבודת בוראך, ענין שם לשון עבד"ל האור המאיר. ונראה שכוונתו לדברי רבינו כאן, ומפרש כוונת רבינו כאן שיעשה בכל יום פעולה לכבוד שבת.

[ובאור המאיר שם מאריך בענין זה, וז"ל: ועתה בעונותינו הרבים פרצו רוב עולם את מעשיהם, ועינו ראות כל זמן שאין עוסקים עדיין במשא ומתן וכדומה מעניני העולם, עומד קצת בקיומו, ותיקן שיצא לפעול ולעבודתו להבאת טרפו ומזונו, פורץ דרור ואין משאו ומתנו יפה עם הבריות, הכל ברמזות ושקרים, ומתעבד על דרך לא טוב, ובשב לא יבשו והכלים לא ידעו (ע"פ ירמיה יב, כ) כי חסידו מסוה הבושה ומגד פניהם, ולא די שיעקר התורה נשכח ממנו לעבוד עבודת הבורא עם מעשהו בחוץ, אלא שגם עולתו נמצא בו, ואי לאותה בושה ולמלאכה, ומי יתן ויהי לבבם זה להם לירא את השם הנכבד והנורא (ע"פ דברים יב, כט; ושם כח, נח), לקנות בעצמותם דרכי הישרה ונכונה לעסוק בתורה ומצות, וגם מזה לא יניחו ידם לעבוד את הבורא ב"ה עם עבודתם ומעשיהם בחוץ כנכר בשם הרמב"ם, וכאשר חכמים הגדול (אבות פ"ב מ"ב) טוב תורה עם דרך ארץ, כלומר אפילו בדרכי ארציות המוכרת, טוב לאדם שידבק נפשו באותיות התורה המלוכש לשם עבד"ל]

פניי הפיץ ה'

מחילה

דרך הצדיקים למחול - על כל מה שנוגע להם בלבד

אמר ליה [בר הדיא שהיה פותר חלומות, לרבא]: אשתך שכבא. וכו'. אמר, רשע, בדיך קיימא וצערותן כולי האי, כולו מחילנא לך, בר מברתיה דרב חסדא [שהיא היתה אשת רבא].

ואומרו רבא 'בכל וכו' חוץ מברתיה דרב חסדא', נראה כי להיות כי הצדיקים מדרכם למחול ולא להעניש, לזה אמר כי כל מה שבידי אני מוחל, אבל הא מילתא דברתיה דרב חסדא, אין בידי למחול, שגרם מיתת אשתו, דאיפשר דהגם שירצה למחול, היא תרצה לנקום נקם שגרם מיתתה, לזה עבד דינא לאשתו ונקם נקמתה. וק"ל.

ברכות נו, א

הקב"ה רוצה שהצדיק ימחול על עלבונו

כל שחבירו נענש על ידו, אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה. וכו'. אלא מהכא "גם ענוש לצדיק לא טוב" (משלי יז, כו).

לא אמרין 'אין מכניסין' וכו', אלא דוקא בהיכא שמענישו הצדיק, דהיינו עיקר העונש בא על יד הצדיק, זהו שאין ה' ברוך הוא חפץ בו, וחפץ שיהיה הצדיק מוחל על עלבונו, ויהיה כצאת השמש בגבורתו. וקל להבין.

שבת קמט, ב

1. באור החיים הקדוש פרשת ואת הברכה (ל, א) כתב: טבע אנוש ירחיק הסובב רע, והגם שידוע הוא הצדיק לסבלן אחי הכולת, זה יעיל שלא לשנוא אותם, אבל קורבת הלב היא נמנעת על כל פנים. עכ"ל.

2. בספר שפתי חכמים (הענין, ברכות שם) כתב בזה: לכאורה האין מחול לו על דאמור לו לעיל 'בניך ובנותיך דשכיבין', ועוד, האין יכול למחול על עון כזה שהוא כעין שפיכות דמים. ויש לומר, דבכלל 'בר מברתיה דרב חסדא' הוא נמי בניה ובנותיה. והא דאמר ליה בשלשן זה, יש לומר דהכי קאמר, אפילו אי לא היה נשיי, אלא בנתייה דרב חסדא בלבד, גם כן לא מחילנא לך. עכ"ל. ובדקדוקי סופרים שם אכן הובאה גירסא מכתב יד: 'בר מבני ובנותי וברתיה דרב חסדא'. ובוודאי שהיא הגירסא האמיתית. עכ"ל.

3. ובאור החיים הקדוש פרשת בהעלותך (יא, טו) והרעה אשר עליה צעק לבו, היא שאם יתרגומו ישראל יתחייבו כליה ונמצא שגרמו לו להענישם, גם לזה יחשב תחלואי הנפש על דרך מאמר (משלי יז) "גם ענוש לצדיק" וגו'.

4. וכמ"ל לעיל פה, ב: הנעלבים ואינם עולבין וכו' עליהם הכתוב אומר ואוהביו כצאת השמש בגבורתו. וראה בערך 'בידיונות'.

ספרי מכון "מורשת אור החיים הקדוש" בראשות הרה"ג משה שווארץ שליט"א

זמירות לשבת קודש עטרת אור החיים
[גם בנסח ע"מ]: פניי אור החיים על סדר הזמירות, ופרקים נרחבים על מנהגי ותולדות רבינו בענייני שבת קודש.

סידור עם פירושי אור החיים הק'
לחול ולשבת: נוסח ספרד - ב' כרכים, ונוסח עדות המזרח - בכרך אחד.

כתבי אור החיים הקדוש:
גיליונות ואגרות מכתבי רבינו חן ותלמידיו, עם ליקוטי משניות מכתבי תלמידיו רבינו.

כל הכתוב לחיים:
ילקוט אלפי ביאורים והערות מגדולי הדורות על ספר אור החיים הק' - ב' כרכים, עם מפתחות.

פרי תואר:
על יורה דעה - ח' כרכים (ספרא - ח: מס - סכא), עם ביאורים והערות, ומדור 'פסקי פרי תואר'.

פניי ומסקי חפץ ה':
אוצר פניי אור החיים והלכה, שנקלטו מתוספת הקדוש חפץ ה' על סמכתו ח"ש, עם ביאורים ותוספות בעלבים.

תהלים עטרת אור החיים:
אוצר פניינים וסידור תהלים אור החיים משולבים בפרקי התהלים, עם מדרשות ומפתחות.

נר המעריב:
פרקי חיים ותולדות רבינו בעל אור החיים חן, עם מסמכים וגיליונים נדרים, 700 עמוד, מול מפתחות מורחבים.

שערי אור החיים:
ביאור רחב על הקדמות אור החיים, ופרקי מבוא וכללים ללימוד ספרה"ק אור החיים.

ראשון לציון:
על ש"ס נ"ח ויורה דעה - ח' כרכים, עם ביאורים והערות, וכרך מיוחד 'פסקי ראשון לציון'.

להשיג בקו המורשת 0733713620, או בנדרים פלוס קופת 'מורשת אור החיים'.

או במייל: torat6398@gmail.com | הפצה: ש. פרנקל 0534153889

להצטרפות לקבלת הגליון, במייל המערכת: g0774904173@gmail.com